

Kjære medlemmer

Sommeren er på hell og det med varierende vær kan man si. Nord Norge var den landsdelen som gikk av med seieren når det gjelder været. Sør-Norge opplevet vel ikke så mye regn siden målingen startet for hundre år siden. Det første som nå skjer er gjennomføringen av Verdensdagen for selvmordsforebygging den 10. september. Denne dagen er det også kommunevalg slik at endel av arrangementene rundt om i fylkene blir arrangert på søndag den 9. En liten oppfordring må være at de av dere som har anledning, passer på å besøke deres lokale arrangementer. Det nasjonale arrangementet er i år lagt til Bergen. På søndag den 9. blir det en stor markering i Grieghallen med et varierende og flott program. Her kommer Mari Boine, Operakoret, Carte Blanche og en rekke andre artister og kunstneriske utøvere. På mandag på dagen går den faglige delen av markeringen **Dagskonferansen Selvmordsforebygging i alle faser av livet** med topp foredragsholdere. Her er det allerede påmeldt nesten hundre deltagere, men salen tar 350 deltagere. Det er dermed fortsatt plass til de som måtte ønske å ta turen til Grieghallen. Videre har vi fått bevilget midler fra Sosial- og Helsedirektoratet til oppfølging og veiledning av alle de som har gjennomgått sorggruppelederkurset. Denne oppfølgingen vil gjennomføres tidlig i 2008, men invitasjonene vil gå ut i år. God høst til dere alle.

Vennlig hilsen
Finn Borgersen,
Leder av LEVE

LEVEs første organisasjonssekretær i Nordland fylkeslag

En organisasjonssekretær i fylkeslagene har lenge vært et ønske for LEVE. Nå er det endelig blitt en realitet, og det er Nordland fylkeslag som får muligheten til å prøve ut den nye modellen. – Det er opprettet en arbeidsavtale mellom NAV i Bodø og LEVE. Fungerer dette bra, kan det være en god modell for flere fylkeslag og regioner i landet, sier leder i LEVE, Finn Borgersen.

Behovet for en organisasjonssekretær på fylkesnivå har vært økende etter hvert som LEVE har vokst seg større. I vår kom anledningen LEVE har ventet på og Borgersen er veldig godt fornøyd. – Endelig har vi fått i stand en avtale som kan se ut til å bli en god modell for LEVE, og i første omgang for Nordland fylkeslag. Vi har signert en avtale med NAV i Bodø, hvor en person har fått, gjennom NAV, et 6-måneders engasjement hos LEVE. Engasjementet som organisasjonssekretær vil være en form for arbeidstrening for denne personen, som gjør at hun kan tilegne seg kvalifikasjoner innenfor sekretær – og administrativt arbeid, sier Borgersen.

Forpliktelsene er fordelt mellom NAV og LEVE. NAV vil stå for alle økonomiske ytelser, mens LEVE bistår med kontorplass, PC, opplæring og veiledning. LEVE har heller ingen forpliktelse til å ansette vedkommende etter endt engasjement, men

muligheten er til stede for at engasjementet gjennom NAV kan utvides med ytterligere 6 mnd. For den ansatte betyr dette arbeidstrening som gir kvalifikasjoner for å kunne søke på flere jobber – hvis vedkommende ikke fortsetter som organisasjonssekretær i LEVE. I det hele tatt er det en situasjon hvor alle parter kan dra fordel av avtalen.

– Gjennom denne avtalen tror vi at LEVE som organisasjon kan profesjonaliseres i enda sterkere grad. Ikke minst blir fylkesstyret avlastet med kontor- og administrativt arbeid, noe som tar veldig mye tid. I stedet får styret muligheten til å bruke mer ressurser på aktiviteter og strategisk arbeid i fylkeslaget – slik de fleste fylkeslag ønsker. Dette er i utgangspunktet et prøveordning, men hvis det viser seg å bli et vellykket prosjekt, vil vi selvfølgelig prøve ut samme modellen for andre fylkeslag/regioner, avslutter Finn Borgersen, som ønsker den nyan-satte velkommen til LEVE.

– Hvis samarbeidet mellom NAV og LEVE om en organisasjonssekretær i Nordland fylke viser seg å være vellykket, kan dette bli en modell for andre fylkeslag også, sier Finn Borgersen, leder i LEVE.

Redaksjonen vil presentere vedkommende i en senere utgave av LEVENytt.

Ildsjeler i Bergen – Verdensdagsforebygging for selvmordsforebygging

Jarle Kirkhorn Mortensen og Linda Amundsen har vært med i fylkeslaget i Hordaland siden starten. LEVE Hordaland er i dag et aktivt fylkeslag, og fjorårets Verdensdags-arrangement på Rick's i Bergen samlet over 300 mennesker. Fylkeslaget takket ja på forespørselen om LEVE Hordaland kunne tenke seg å være nasjonal arrangør av Verdensdagen 2007, og i januar 2007 begynte planleggingsarbeidet. Det ble arrangert en idédugnad på Askøy utenfor Bergen, og det ble bestemt at det nasjonale arrangementet skulle være to-delt: 9. september skulle det arrangeres en festforestilling/veldedighetskonsert i Bergens storstue, Grieghallen og 10. september en nasjonal fagkonferanse, også denne i Grieghallen.

Jarle Kirkhorn Mortensen

Hvorfor en festforestilling?

Når vi er blitt bedt av LEVE om å være arrangør for den nasjonale markeringen av Verdensdagen

for selvmordsforebygging, så er dette en så stor begivenhet for Hordaland, at vi med vanlig bergensk beskjedenhet velger en festforestilling som vil rette mest mulig og best mulig fokus på vårt arbeid, til tross for at vi er midt

Mitt første møte med organisasjonen var på dagskonferansen/landsmøtet på Lillehammer, og en av de jeg husker best, var et blidt og overstrømmende hvitt skjegg som kom imot meg med replikken «Hei! Eg heter Jarle og er fra små kår!» Et av de andre uutslettelige inntrykkene var Linda Amundsen, den fødte dirigent og ordstyrer, som på landsmøtet styrte forsamlingen med myndig og profesjonell hånd, og jeg etterspør stadig når opptaket til Linda Amundsens Dirigentskole er. Sammen har de stått på og gjort en beundringsverdig frivillig innsats, og jeg håper at så mange som mulig tar turen til Grieghallen 9. september for en stor musikalsk opplevelse.

i en valgkampanje. Man må slå på stortrommen for å nå gjennom kommunevalget, hvis ikke forsvinner vi bare i politiske innspill.

Hvordan har det vært å få artister til å stille opp?

Det har vært et stort stykke arbeid. I enkelte tilfeller når vi har spurt et halvt år før, har vi fått beskjed om at vi kommer for tidlig, og så har vi utsatt det, og da har vi kommet for sent. Men når det skal sies, så har alle vi både har hatt kontakt med og har kontakt med, vært veldig positive, både til arrangementet og til

Jarle Kirkhorn Mortensen

Har det vært mye arbeid?

Det har vært et stort løft for oss

Selvmordsforebygging i alle faser av livet

*Verdensdagen for selvmordsforebygging
10. september*

*Fagkonferanse mandag 10. september
Peer Gynt-salen, Grieg-hallen, Bergen
9:30 – 15:45*

- 9:00 – 9:30 Registrering
- 9:30 – 9:40 Innledning ved Finn Borgersen, leder i LEVE
- 9:40 – 9:55 Åpning ved Herman Friele, ordfører i Bergen
- 10:00 – 11:00 «Årsakssammenhenger ved selvmord»
Prof. dr. polit. Heidi Hjelmeland
- 11:00 – 12:00 «Selvmord blant ungdom»
Professor dr. med. Lars Mehlum
- 12:00 – 13:00 LUNSJ
- 13:00 – 13:30 «Selvmord blant eldre»
Lege og dr. stipendiat Ildri Kjølseth
- 13:30 – 14:30 «Oppfølging av selvmordsforsøkere
(Bærumsmodellen)»
Dr. psychol., postdok. stip. Gudrun Dieserud
- 14:30 – 15:30 «Ivaretagelse av etterlatte – forebygging av selvmord»
Sosiolog, dr. philos. postdok. stip. Kari Dyregrov
- 15:30 – 15:45 Avslutning

Festforestillingen

Arrangementet finner sted i Griegsalen, Grieghallen, søndag 9. september kl 18. På programmet står artister som Mari Boine m/band, Bergen Operakor, søstrene Hemsing, Collegium Musicum, Sjarm og Ynde, Marianne Juvik Sæbø og Nicolai Leganger, samt utøvere fra Den Nationale Scene i Bergen og Carte Blanche. Billetter selges på www.billett-service.no, Posten og i Grieghallen.

Verdensdagen

Planlegging

i komiteen, og det har til tider vært slik at vi har jobbet både natt og dag med planleggingen, men samtidig har vi fått så mye erfaring og lært så mye, at hver oppgave har vært bare positiv.

Kan du si litt om ditt engasjement i LEVE?

Min oppgave i LEVE i dag er primært å være medlem av landsstyret. Jeg prøver å gjøre en innsats der, men ønsker også å være en støttespiller i fylkeslaget, fordi jeg har lagt ned så mye arbeid i LEVE Hordaland. Jeg satt som fylkesleder i LEVE Hordaland fra starten, og var det i fem år.

Linda Amundsen

Kan du fortelle litt om hva arbeidet med Verdensdagen har gått ut på?

Først og fremst har arbeidet bestått i å planlegge kulturarrangementet på Verdensdagen. Det innebærer idéskisse og arbeide ut i fra den, komme med ideer til artister, arrangere møter med aktuelle personer som involveres i arrangementet, artister eller andre som har andre oppgaver.

Hvordan har du og Jarle fordelt arbeidet?

Jarle har hatt mye telefonkontakt med artistene, mens jeg har gjort mye av skrivearbeidet. Vi har vært sammen om å diskutere innholdet, og hatt møter med aktuelle samarbeidspartnere.

Si litt om ditt engasjement i LEVE.

Jeg sitter i styret i LEVE Hordaland og har fra starten fulgt utviklingen i Hordaland. Jeg er i dag nestleder i fylkeslaget. Jeg har arbeidet med oppbyggingen av Møteplassen, vær med å arrangere minnegudstjenester, og vært involvert i arbeidet med Verdensdagen. Jeg har også vært brukerrepresentant i 3 år i et brukerforum for Senter for Livs-

Linda S. Amundsen

mestring som er under etablering i Bergen.

Hva slags forventninger har du til konserten?

Jeg har en forventning om at vi skal kunne nå ut til et bredt publikum. Jeg håper de vil få en god musikalsk opplevelse, og samtidig få med seg et budskap om det LEVE står for.

Hva gjør du i ditt daglige virke?

For tiden jobber jeg som prosjektmedarbeider på Senter for Livsmestring. Jeg arbeider med å bygge opp et Pårørendeprogram til pårørende til mennesker med psykiske lidelser og etterlatte ved selvmord / brå død. En spennende og utfordrende jobb.

Fagkonferansen

Fylkesleder i Hordaland Vigdis Songe-Møller og prosjektleder for Verdensdagen Gry Lunde, har hatt ansvar for planlegging og gjennomføring av konferansen. Den finner sted i **Peer Gynt-salen i Grieghallen mandag 10. september kl 9:30 – 15:45**. Tittelen på konferansen er «Selvmordsforebygging i alle faser av livet» og foredragsholdere er Lars Mehlum, Gudrun Dieserud, Kari Dyregrov, Heidi Hjelmeland og Ildr Kjølsest. Ordfører Herman Friele vil åpne konferansen. Påmelding skjer til sekretariatet v/ Gry Lunde. Pris: 500,- (studenter/medlemmer av LEVE kr. 100,-) inkl. lunsj.

Medlemskap i LEVE

Ungdom

Landsstyret fremmet et forslag på landsmøtet i Ålesund om en egen ungdom og studentkontingent på kr 150,-. Begrunnelsen for dette er at ungdom skal føle seg inkludert og velkommen når de ser at det står et eget punkt for dem på giroen. Det er også for å kunne ha oversikt over hvor mange unge etterlatte organisasjonen har.

Forslaget ble vedtatt, og fra 2008 vil ungdom under 30 år få mulighet til å betale en kontingent på kr 150,-

Unge LEVE kan søke om midler hos ulike organisasjoner til egne prosjekter og dessuten få tilskudd til arrangerte kurs, men det kreves som oftest at en har et visst antall tellende medlemmer. Det oppfordres derfor at ungdom bør ha sitt eget medlemskap slik at de bidrar til at LEVE kan ha et tilbud til alle unge etterlatte. Ved innmelding i år vil kontingenten være på kr 250,- (enkeltmedlemskap), men er du under 30 år får du automatisk en kontingent på kr 150,- fra neste år.

Familier

Det oppfordres dessuten at alle som har enkeltmedlemskap som bor i familier går over til å velge familiemedlemskap i LEVE. Det vil gagne LEVE både med tanke på kontingentsatsen (50 kr mer i støtte for hvert medlemskap) og dessuten at LEVE får støtte fra Sosial og Helsedirektoratet i forhold til hvor mange medlemmer organisasjonen har. Et familiemedlemskap teller som to enkeltmedlemskap.

For at LEVE skal få den årlige støtten fra staten så krever Sosial og Helsedirektoratet at LEVE kan legge frem navn på alle familiemedlemmer.

Vær vennlig å ta kontakt med vårt sekretariat eller ditt fylkeslag for å informere om navn på alle medlemmer i husstanden hvis dere har familiemedlemskap, eller navn og alder hvis du har enkeltmedlemskap og er under 30 år. Du/dere kan også skrive det ned her, klipp ut slippen og send det til LEVE, PB 27 Smestad, 0309 Oslo. Fax: 22 50 25 71

Familiemedlemskap

Alle navn i husstanden: _____

_____

Adresse: _____

Enkeltmedlemskap, under 30 år

Navn: _____

Alder: _____

Adresse: _____

Fylkeslagslederens Hjørne

Med håp om at alle har fått en god sommer overtar det nest yngste fylkeslaget stafettpinnen fra Aust Agder. LEVE Telemark fortsetter ikke bare stafetten, men også det arbeidet vi har satt i gang for over et år siden da vi formelt ble med i LEVE.

Vi startet med en sorggruppe i Porsgrunn i samme året som LEVE ble stiftet. Medlemmene av daværende sorggruppen ville ikke bli med i en nasjonal organisasjon. De var redde for at den store nye organisasjonen skulle «overta» og at de skulle miste den lokale tilhørigheten.

Etter hvert forandret ting seg: sorggruppen ble støttegruppen, medlemmene kom og gikk og for nesten to år siden ble man enige om å bli med i Landsforeningen allikevel. Denne deltakelse ble opplevd som bare positivt: lokal forankring er veldig viktig, men å kunne være delaktig i et nasjonalt – til og med internasjonalt – fellesskap gav oss mye ekstra. Vi har kunnet møte andre, vi har reist på kurs og seminarer og kom alltid tilbake med inspirasjon og nye tanker. Dette gav mening i hverdagen og lyst å fortsette arbeidet.

LEVE Telemark er heldig med så mange engasjerte medlemmer. Engasjementet er også stort når tema selvmord- og forebygging står på timeplanen ved Høgskolen. «Alle» synes dette er viktig og alle kjenner noen som har mistet noen. På tross av engasjementet 'på bakken' undres vi ofte over de utfordringer vi møter ift helsevesenet på ledernivå. Vi har flere ganger forsøkt å presentere oss, uten å lykkes. Begrunnelsene var vage. Er det også her snakk om redsel for noe stort og nytt slik at man heller holder fast ved etablerte mønstre, normer, regler og prosedyrer? Selv om inkludering av brukerorganisasjoner kan gi så mye ekstra?

I forbindelse med en utdanning fikk vi undervisning om helse ut fra et hverdagsperspektiv. Dette perspektivet ble oppfattet som så lite glamorøst at mange studenter ble irritert: de hadde ikke valgt utdanning på høyere universitetsnivå for å snakke om noe så enkelt. De ville heller ha noe å gripe fatt i, teorier, prinsipper, noe viktig. Samtidig snakker de samme studentene om hvor strevsomt det er å få hverdagen til å gå rundt når man har så mange ting å gjøre og tenke på. Paradoksalt?

Jo, det er lettere å forholde seg til noe konkret. Det er lettere å forholde seg til noe(n) som er enn til noe(n) som var. Det er lettere for ledere å forholde seg til tall, teorier og terapeuter. Disse er avgrenset og definert og dermed gjort til noe viktig. Mye enklere enn den usikkerheten som kan oppstå når man skal være åpen for nye ting og andre tanker. Til noe ukjent og dermed ikke så viktig. Eller???

Denne sommeren tok vi igjen flere båtturer i den vidunderlige skjærgården her langs kysten. Når vi legger til er det noen ganger noen som står og tar imot båttauet. Dette er ikke bare en hyggelig velkomst, men gjør det så mye enklere for oss når det er vanskelig å komme fram.

Å allerede stå støtt på fastlandet og ta imot betyr ikke at vedkommende er flinkere eller mer verdt eller mer viktig enn de som er framdeles i en gyngende båt. Det betyr heller ikke at bare han vet hvor eller hvordan vi skal legge til. Alle kapteiner har nemlig sin egen måte å gjøre dette på. Men med litt samarbeid blir det alltid et fint sted, uten skade på verken båt eller mannskap.

Kanskje alle, uansett posisjon eller stilling, kan huske på at livet er et usikkert prosjekt. Kanskje kan man da også huske på at vi kan havne i samme båt?

En båt som noen ganger gynger så mye at, selv om man vet at tall og teorier har sagt at båten ikke skal synke, man allikevel har større tro på den på land som står støtt og tar imot tauet.

Er det ikke på tide å ta hverandre på alvor?

Janet Ververda, Leder i Telemark fylkeslag
Stafettpinnen sendes videre til Akershus fylkeslag

Har du noen kommentarer til nyhetsbrevet – eller vil du bidra med egne innlegg:

LEVE
Postboks 27 Smestad
0309 Oslo
Merk konvolutt med «LEVENytt».

E-post: post@levenorge.no
Tlf.: 22 50 25 70
Fax: 22 50 25 71
www.levenorge.no

Fylkeskontakter

Finnmark
Helge Stormo
Tlf: 78 95 70 46 / 78 98 75 20
helstorm@online.no

Troms
Gunnar Pettersen
Tlf. 95 97 97 84
gunpett2@online.no

Nordland
Anne Berit Sætermo
Tlf. 90 61 89 21
tbienti@online.no

Nord-Trøndelag
Sissel Pedersen
Tlf. 90 52 58 89
folladal@online.no

Sør-Trøndelag
Laila B. Nesset
Tlf. 93 00 41 79
lne@shdir.no

Møre og Romsdal
Ragnhild Opskar
Tlf. 91 51 98 16
ra-opaska@online.no

Sogn og Fjordane
Eva Pleym Lund
Tlf. 95 70 83 18
epleymlu@frisurf.no

Hordaland
Vigdis Songe-Møller
Tlf. 55 91 75 77 / 45 22 08 17
vigdis.songe-moller@fil.uib.no

Rogaland
Else Grete Aanestad
Tlf. 95 23 50 42
eaane@broadpark.no

Vest-Agder
Anne Margit Harbak
Tlf. 95 22 50 08
anne.harbak@songdalen.kommune.no

Aust-Agder
Anne Godding
Tlf. 99 59 75 71
ah-g@online.no

Vestfold
Bjørn Bugge
Tlf: 90 97 40 21
bjbugg@online.no

Buskerud
Eva Brekke Voss
Tlf: 911 82 798
evoss@online.no

Akershus
Hilde Hjelle
Tlf. 41 24 23 91
hilde@hjelle.as

Oslo
Herman van Eggelen
Tlf. 95 06 31 31
oslo@leve.no

Hedmark
Bente Hvorup
Tlf. 97 12 69 07
bente@fossekallenutstopping.no

Oppland
Inger Horn Holden
Tlf. 61 19 57 18 / 91 31 98 34
iholden@frisurf.no

Telemark
Janet Ververda
Tlf. 98 45 04 20
janet.ververda@hit.no

Mitt dikt

Til Jon

Vet jeg ikke kjente deg,
men følte med deg da vi
gikk rundt på lørdag og
leitet etter deg.

Jeg gikk og gikk og ville
ikke gi opp, for vet at et
sted der ute finnes du.
Du fikk meg til å tenke
selv.

Hvorfor ønsket en ung
kjekk mann
å avslutte sitt liv?
Kun 24 år gammel og
alle muligheter foran seg.
Hvorfor tok du det skrittet
å gjemme deg så
godt at vi ikke fikk hjulpet
deg?

Det er med stor sorg i
hjertet at
jeg måtte avslutte søket
da mørket kom.
Men nå er du nok fri og
jeg håper du
har det bra dit du kom.

Men du vil alltid bli i mitt
hjerne
og mine tanker..

Hilsen leitemannskap Heidi